

2015W1574

25 mei 2016

De Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland, verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. M.B.M. Kaaij, advocaat te Nijmegen,

tegen:

(wijlen) [naam]
geboren op [datum], overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tijdens zijn leven lid van de congregatie van de Broeders FIC (broeders van Maastricht).

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 30 juli 2015.

Op 5 november 2015 is bij de griffie een reactie op het klaagschrift ingekomen van br. [naam], Provinciale Overste van de Broeders van Maastricht.

Bij brief d.d. 29 april 2016 heeft mevrouw mr. M.B.M. Kaaij een drietal steunverklaringen toegezonden van respectievelijk [naam], [naam] en [naam].

Op 11 mei 2016 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is verschenen met zijn partner. Hij heeft zijn standpunt nader toegelicht. Klager werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mr. M.B.M. Kaaij, voornoemd. Namens de congregatie zijn verschenen: br. [naam] voornoemd en br. [naam], lid van de Congregatie van de Broeders van Maastricht.

2. De klacht (zakelijk weergegeven)

2.1. Vanaf omstreeks 1962 was klager leerling op de [school] te [plaats]. Aangeklaagde was hoofd van de school en gaf les aan de 6^e klas. Klager woonde in de buurt van de school en speelde op woensdag- en zaterdagmiddag onder meer op het grasveld van de school. Op een middag kwam aangeklaagde naar buiten en nodigde klager en zijn vriendjes uit om in de school te spelen. Klager was verrast omdat aangeklaagde altijd erg streng was en nu plotseling heel aardig. De kinderen mochten nu zelfs door de gladde gangen rennen en glijden.

Aangeklaagde stelde echter wel voor dat de kinderen hun broeken uitdeden, want deze zouden door al dat geglij alleen maar vies worden. Klager en zijn vriendjes kwamen vervolgens elke week in de school spelen. Tijdens deze speelmiddagen werkte aangeklaagde in zijn lokaal. Al vrij snel riep hij om de beurt een kind, en soms zelfs meerdere kinderen, bij zich in het lokaal. Klager werd dan door aangeklaagde op schoot getrokken en hij werd door aangeklaagde gekieteld. Onder het kietelen betastte aangeklaagde zowel over als in de broek het geslachtsdeel van klager.

Het spelen in de school op de middagen viel de moeder van klager op. Zij vroeg hem wat ze deden en klager gaf hierop eerlijk antwoord. Ook vertelde hij dat hij door aangeklaagde werd gekieteld en betast. Daarop verbood de moeder van klager hem nog in de school te spelen. In het klaagschrift staat aangegeven dat het misbruik zich heeft afgespeeld in de periode omstreeks 1963-1966. Klager heeft ter zitting aangegeven dat hij het lastig vindt om exact aan te geven hoe lang het misbruik heeft geduurd en hoe vaak het heeft plaatsgevonden.

2.2. Vanaf het moment dat klager niet meer in de school kwam spelen veranderde de houding van aangeklaagde jegens hem. Hij werd genegeerd of hij was de gebeten hond. Klager moest soms voor straf in de gang bij het lokaal staan zonder dat hij wist wat hij misdaan had. Aangeklaagde sloeg klager ook. Eenmaal sloeg hij klager zo hard dat het bloed uit zijn oor kwam. Ook dit heeft klager weer aan zijn moeder verteld waarna zij naar de school ging. De onbegrijpelijke gedragsverandering van aangeklaagde heeft ernstige gevolgen gehad voor klager. In de 6^e klas was aangeklaagde zijn klassenleraar. Klager werd als dom bestempeld en kreeg een slecht schooladvies voor de vervolgopleiding. Dankzij een goede kennis van zijn ouders is klager toch naar de Mavo gegaan in plaats van naar het VGLO. Door de bewust te lage inschatting van klager door aangeklaagde ervaart klager zijn schoolcarrière als gedwarsboomd. Daarnaast voelt klager zich erg schuldig, schaamt hij zich en worstelt hij met haatgevoelens ten gevolge van het misbruik.

2.3 Klager vraagt om erkenning van het leed dat hem door het misbruik is aangedaan en dat er door de Congregatie spijt wordt betuigd.

3. De inhoudelijke reactie (zakelijk weergegeven)

3.1. Aangeklaagde is niet meer in leven. Hij kan dan ook geen weerwoord geven. De Provinciale Overste, broeder [naam], heeft in zijn reactie gesteld dat uitgebreid onderzoek is verricht naar de levensloop van aangeklaagde, alsmede naar de door klager benoemde praktijken. Uit de archieven blijkt dat aangeklaagde vanaf augustus 1964 werd benoemd als hoofd van de [school] aan [adres] te [plaats] tot aan zijn pensioen in 1976. Aangeklaagde was tevens leraar van de 6^e klas. In de archieven van de Congregatie zijn geen aanwijzingen te vinden over aangeklaagde die duiden op seksueel misbruik jegens kinderen. Ook in de informatie die de Congregatie van de Commissie Deetman heeft ontvangen komt de naam van aangeklaagde niet voor.

3.2. Broeder [naam] en broeder [naam] hebben ter zitting aangegeven dat zij het aannemelijk achten dat klager door aangeklaagde is misbruikt en zij hebben hiervoor hun oprechte verontschuldigen aangeboden.

4. De beoordeling

4.1. Volgens de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van de Procedure.

4.3. Er is ruim vijftig jaar verstreken sedert de feiten die klager aangeklaagde verwijt zich hebben afgespeeld. Alleen al door het overlijden van aangeklaagde zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat de gebeurtenissen die klager schetst hebben plaatsgevonden.

De Klachtencommissie acht aannemelijk dat aangeklaagde vanaf 1964 gedurende minimaal een jaar door aangeklaagde is misbruikt. Het misbruik bestond uit het op schoot trekken, kietelen en friemelen aan het geslachtsdeel over en in de broek.

De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt, in de eerste plaats door de authentieke wijze waarop klager zijn verhaal heeft verteld. Daarnaast wordt zijn relaas ondersteund door de verklaring van de heer [naam] d.d. 15 oktober 2015. Hij en broer, [naam], waren in dezelfde periode als klager leerling op de [school]. Hij merkt op dat hij een aantal jaren geleden van zijn vader heeft vernomen dat de moeder van klager tijdens een ouderavond, het naar haar oordeel opvallende gedrag van aangeklaagde aan de orde heeft gesteld bij de ouders van andere kinderen. Hij vermoedt dat zijn broer, [naam], wel kennis heeft van mogelijk andere slachtoffers. De heer [naam] heeft in zijn brief d.d. 27 oktober 2015 verklaard dat hij na 2005 zijn lagere schoolperiode met zijn vader heeft besproken. Zijn vader gaf toen aan dat de moeder van klager zich tijdens een ouderavond had beklaagd over gedragingen van [aangeklaagde], overigens zonder verder in detail te treden. Uit de verklaring d.d. 19 oktober 2015 van [naam], zus van klager, blijkt voorts dat [klager] op een gegeven moment 'vreemd gedrag' ging vertonen. Onlangs heeft een nicht van de moeder van klager verklaard dat zij voor haar overlijden aan haar heeft verteld dat er op de lagere school iets is voorgevallen rond [klager]. Ter zitting heeft de partner van klager kenbaar gemaakt dat klager haar al in het begin van hun relatie heeft verteld over het seksueel misbruik door aangeklaagde. Tenslotte hebben broeder [naam] en broeder [naam] ter zitting verklaard dat zij het door klager gestelde misbruik aannemelijk achten.

4.4. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidsrelatie hoogst kwalijk is geweest. Klager was ten tijde van de aanvang van het misbruik pas acht jaar oud. Aangeklaagde was voor hem iemand waarin hij vertrouwen moest kunnen stellen.

4.5. Gelet op het feit dat aangeklaagde is overleden kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen. De gegrondverklaring van de klacht, alsmede de erkenning van het leed dat klager is aangedaan en een oprechte spijtbetuiging kunnen wellicht bijdragen aan de vermindering van dat leed.

4.6. Over financiële vergoedingen kan de Klachtencommissie niet adviseren. Dit behoort niet tot haar taak. Bij een gegrondverklaring van de klacht door de kerkelijk gezagsdrager kan klager zich voor het verkrijgen van schadevergoeding wenden tot de Compensatiecommissie.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Provinciale Overste van de Congregatie Broeders van Maastricht de klacht gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 25 mei 2016 door mr. C.C. de Rijke-Maas, voorzitter, mevrouw W.M. Veltman-Breddels en de heer mr. M.P.P.M. Merx, leden, bijgestaan door mr. L. Sanders, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van artikel 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de kerkelijk gezagsdrager en aan klager verzonden.

Op grond van artikel 21.1 van de Procedure stelt de kerkelijk gezagsdrager binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager, via diens juridisch adviseur, schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies heeft genomen.

Op grond van artikel 21.3 van de Procedure geeft de kerkelijk gezagsdrager daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van artikel 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de kerkelijk gezagsdrager.